

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/14/2026
Identifikačné číslo spisu: 5624010081
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:5624010081.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu, sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného V. U., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 24. marca 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2025, sp. zn. 3To/8/2025, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. U. odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 9. decembra 2024, sp. zn. 3T/6/2024 uznal obvineného V.Í. U. (ďalej len „obvinený“) vinným v bode 1) z trváceho zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a), písm. b) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 a v bode 2) z trváceho zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 s poukazom na § 138 písm. a), písm. b), písm. j) Trestného zákona a § 127 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

v bode 1)

v období približne od augusta 2021 do januára 2022, najprv v oboch susediacich bytoch, a následne už len v byte obvineného, v bytovom dome na ul. X. č. XXXX, v E. F., okres E. F. svoju družku F. L., nar. X. P. XXXX, bytom E. O., B. č. XXX/X, okres E. F. opakovane fackoval, urážal a nenechával ju v noci spať, a jej maloletých synov F. L., nar. XX. P. XXXX a K. L., nar. XX. Q. XXXX ponižoval a bil, a to najmä maloletého F. L., ktorého takto občas ťahal za uši a párkrát mu dal po hlave, a

v bode 2)

v období približne od augusta 2022 do 30. apríla. 2023, v byte obžalovaného, v bytovom dome na ul. X.

č. XXXX, v E. F., okres E. F. opakovane, dennodenne, s občasnými niekoľkodňovými prestávkami bil svoju družku F. L., a to silnejšie ako v predchádzajúcom období, keď ju už bil aj päťami po celom tele a kopal, vyťahoval nože, opakovane jej prechádzal s nožom po stehne, šibrinkoval jej nožom pred tvárou, vyhrážal sa jej, že jej poodťrha nechty kombinačkami, pričom jej tiež kombinačkami stlačil prst na ruke, hádzal po nej rôzne predmety, jedenkrát jej vo vozidle rozbil hlavu na temene, pričom ju bil rozprašovačom a telefónom, a taktiež, po bitke ju neustále kontroloval, keď bola sama doma, pričom musela mať zapnutú web kameru, aby ju videl, a musela s ním spolu s maloletým synom K. L.. chodiť do práce na rozvozy, zakazoval jej samej chodiť z bytu von, a dňa 30. apríla 2023 ju vyzval, aby sa mu postavila na odpor, ak chce zastaviť útok, následkom čoho mu dala facku, na čo on vzal kovovú tyč od sušiarika na prádlo, s ktorou ju bil po celom tele, kde jej spôsobil zranenia, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrenia, a to zlomeninu palca na pravej ruke a zlomeninu malíčka na ľavej ruke, ktoré zranenie na ľavej ruke si vyžadovalo operačné riešenie, ďalej nahrával si F. L. na mobilný telefón, kde jej kázal šnupať cukor, a tiež opakovane fyzicky bil maloleté deti F. L. F. L.. a K. L., a to hánkami prstov do oblasti hlavy, ťahal ich za uši, a maloletého K. L.. bil tiež tým spôsobom, že ho zodvihol za ruku a bil ho varechou po celom tele, za to, že sa pocikal, pokakal, niečo vylial alebo buchol dverami, a zakazoval mu nosiť plienky, a maloletému F. L.. tiež nadával a dával mu facky.

Okresný súd podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov a tri mesiace, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej - F. L. škodu vo výške 1.564,80 Eur, mal. poškodenému F. L. škodu vo výške 912,80 Eur a mal. poškodenému K. L. škodu vo výške 782,40 Eur.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd prvého stupňa odkázal vyššie spomenutých poškodených s uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy na civilný proces.

Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 20. marca 2025, sp. zn. 3To/8/2025 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

II.

Dovolanie a vyjadrenie k nemu

Proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu podal obvinený dovolanie vlastným písomným podaním 10. júna 2025, doplneným o podanie prostredníctvom obhajcu 23. decembra 2025 z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že okresný súd a ani krajský súd presvedčivo neodôvodnili odmietnutie vykonania dôkazov navrhnutých obvineným, čím došlo k porušeniu základnej zásady trestného konania vyjadrenej v § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že súčasťou základného práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré dáva odpovede na všetky právne a skutkovo významné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že súd odmietol vykonať dôkaz prečítaním trestného oznámenia podaného poškodenou, ktorý navrhol obvinený za účelom preukázania rozporov v skutkových tvrdeniach. Bolo povinnosťou súdu takýto dôkaz vykonať, nakoľko výpoveď poškodenej sa v podstatných detailoch líšila, čo spochybňovalo jej dôveryhodnosť. V konaní bolo vykonaných viacero dôkazov, ktoré spochybňovali pravdivosť tvrdení poškodenej (výpovede svedka PhDr. J. P., svedkyne MUDr. J. A. - detskej lekárky maloletých, svedkyne PhDr. T. E.Č. - psychologičky), ktorí boli v kontakte s poškodenou a aj jej maloletými synmi

v rôznych obdobiach (aj v inkriminovanom období) a po dlhší čas, avšak nezistili žiadne zlé správanie sa obvineného k nim. Svedkov, ktorí vypovedali na základe návrhu obhajoby súd z neznámych dôvodov spochybňoval a objektívnosť ich výpovedí negoval. Súd nezobral do úvahy možnú motiváciu samotnej poškodenej, ktorá vypovedá proti obvinenému potom, ako si našla nového partnera. Súd nezohľadnil ani užívanie drog samotnou poškodenou, a s tým súvisiaci vplyv na dôveryhodnosť jej výpovedí, pričom táto skutočnosť bola podľa názoru obhajoby preukázaná.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že skutok nebol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Okresný súd sa dopustil právnych chýb, ktoré spočívajú v nesprávnom právnom posúdení skutku. Nebola zachovaná totožnosť skutku, nakoľko medzi obžalobou a skutkovým výrokom rozsudku nie je zhoda. Tiež nie je zhoda v skutku uvedenom v uznesení o vznesení obvinenia, v obžalobe a v rozsudku. Prvostupňový súd, a následne aj súd odvolací nesprávne právne posúdili vec bez toho, aby konanie obvineného naplnilo znaky objektívnej stránky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona. V prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obvinený dopustil uvedeného skutku, je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech, a nie naopak. V tejto súvislosti obvinený poukázal na porušenie zásady „in dubio pro reo“.

Medzi základné zásady trestného konania patrí aj právo na nestranný súd. Súdov však jednostranne vyhodnotili za dôveryhodné iba dôkazy v neprospech obvineného a dôkazy v jeho prospech vôbec nebrali do úvahy. Súdov tiež v oboch bodoch použili osobitný kvalifikačný pojem - závažnejším spôsobom konania (po dlhší čas), no s týmto sa nemožno stotožniť, nakoľko takýmto konaním došlo k porušeniu zákona v neprospech obvineného. V tejto súvislosti obvinený poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. januára 2017, sp. zn. II. ÚS 46/2017.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku, zrušil uznesenie krajského súdu, rozsudok okresného súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

* * * * *

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš (ďalej len „prokurátorka“) sa vyjadrila k dovolaniu obvineného podaním z 28. januára 2026 a uviedla, že dovolateľ nepreukázal existenciu ani jedného z troch dovolacích dôvodov. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nedošlo, pretože obvinený mal počas celého konania obhajcu, ktorý sa zúčastňoval všetkých úkonov. Okolnosť, že súd odmietol vykonať dôkaz navrhnutý obvineným nezakladá naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. V tejto súvislosti prokurátorka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku prokurátorka uviedla, že dovolateľ poukazuje na negatívny dopad na jeho práva z dôvodu odmietnutia vykonania dôkazu prečítaním trestného oznámenia podaného poškodenou. Zo zápisníc z hlavného pojednávania, ako ani z odôvodnenia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nevyplýva, že vykonanie dôkazu prečítaním trestného oznámenia poškodenej navrhla prokurátorka, obvinený, alebo jeho obhajca. Podľa názoru prvostupňového súdu trestné oznámenie nemôže byť na hlavnom pojednávaní vykonávané ako dôkaz, a preto súd nevyužil ani zákonnú možnosť podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku aj bez návrhu takýto dôkaz vykonať.

Prokurátorka ďalej uviedla, že obvinený namieta, že súdy sa nestotožnili s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Dovolací súd však nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. Prvostupňový aj druhostupňový súd na základe správneho vyhodnotenia dôkazov dospeli k správnym skutkovým zisteniam, ktoré boli premietnuté do výroku o vine. Oba súdy hodnotili

dôkazy objektívne, nestranne v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov.

Z uvedených dôvodov prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol.

* * * * *

Spisový materiál bol spolu s podaným dovolaním Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 13. februára 2026.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd považuje za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Jednotlivé dovolacie dôvody (§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku), sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“ (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4

Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Najvyšší súd v zmysle konštantnej judikatúry uvádza, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku predpokladá nie akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len tie prípady, kedy toto právo obvineného bolo porušené zásadným spôsobom. Spravidla pôjde o prípady, kedy obvinený nebol v trestnom konaní zastúpený obhajcom napriek tomu, že išlo o niektorý z prípadov povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Spôsob obhajoby obvineného je mimo rámec tohto dovolacieho dôvodu. Vo všeobecnosti možno dodať, že právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (pozri uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby, a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namieta nepresvedčivé a arbitrárne odôvodnenia rozhodnutí okresného a krajského súdu, odmietnutie vykonať obvineným navrhnutý dôkaz prečítaním trestného oznámenia, a neprihliadnutie na dôkazy svedčiacie v jeho prospech.

Ak obvinený namieta konanie súdu, ktorý podľa jeho tvrdení odmietol vykonať ním navrhnuté dôkazy a neprihliadol na dôkazy svedčiacie v jeho prospech je potrebné poukázať na ustanovenie § 272 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Rozhodnutie o odmietnutí vykonať dôkaz sa oznámi tomu, kto návrh na jeho vykonanie podal, a to spravidla ústne po otvorení hlavného pojednávania; súd je však oprávnený, ak sa to ukáže potrebným v priebehu ďalšieho pojednávania, takéto rozhodnutie zmeniť a vykonanie dôkazu pripustiť.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplynulo, že súd vykonal dokazovanie výsluchom obvineného, svedkov, poškodenej, znalca, znaleckým posudkom a ďalšími listinnými dôkazmi. Na str. 63 rozsudku okresný súd uviedol, že odmietol vykonať prokurátorkou navrhnutý dôkaz prečítaním znaleckého posudku na overenie vierohodnosti poškodenej, nakoľko bol tento dôkaz pre rozhodnutie súdu nepoužiteľný a nemohol naň prihliadať. Zároveň podrobne zdôvodnil, prečo ako dôkaz neprečítal trestné oznámenie poškodenej.

Prihliadnuc na uvedené najvyšší súd konštatuje, že okresný súd svoje rozhodnutie odmietnuť vykonať dôkazy oznámil tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 272 ods. 3 Trestného poriadku, pričom je potrebné zdôrazniť, že nesúhlas obvineného s hodnotením dôkazov súdmi nižších stupňov dovolací dôvod podľa

§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenapĺňa.

Čo sa týka obvineným uvádzaných námietok o arbitrárnosti rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa je potrebné uviesť, že k základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením nie je nutné, aby na každú námietku bola daná súdom odpoveď, pričom rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia, a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu. Ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku súvisiacu s predmetom súdnej ochrany, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania, ako aj iného zainteresovaného subjektu na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny.

Najvyšší súd po preskúmaní rozhodnutí vo veci tak súdu prvého i druhého stupňa uvádza, že na všetky relevantné námietky obvineného súdy v dostatočnej miere reagovali.

Skutočnosť, že obvinený sa s právnym názorom súdov prvého a druhého stupňa nestotožňuje nestačí na prijatie záveru o arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Obvinený nepredložil argumentáciu spochybňujúcu udržateľnosť záverov súdov nižšieho stupňa. Skôr vyjadril svoje nestotožnenie sa s nimi, opakoval svoje skoršie námietky (vrátane svojho nazerania na skutkové a právne otázky) a k nim predložil len všeobecné výhrady o arbitrárnosti. V prevažnej miere ide o opakovanie dôvodov uvedených v odvolaní, čím stavia najvyšší súd do pozície ďalšej inštancie, ktorá by mala opätovne posudzovať rovnaké námietky (obdobne pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. júla 2022, sp. zn. IV. ÚS 366/2022).

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď sa vydané rozhodnutie opiera o dôkazy, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom. Nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený namietať jednotlivé dôkazy, nedôveryhodnosť výpovede poškodenej F. L., odmietnutie súdu vykonať dokazovanie prečítaním trestného oznámenia poškodenej, a spôsob hodnotenia dôkazov súdom, zároveň predložil ich vlastné hodnotenia.

Ak obvinený namieta skutočnosť, že žiadal súd o preukázanie pravdivosti výpovede poškodenej aj inými dôkazmi, k tomuto najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie okresného súdu na str. 55 - 56 kde správne uviedol, že: „Výpoveď svedkyne - poškodenej F. L. pritom súd vyhodnotil ako v zásade konzistentnú, keďže jej jednotlivé časti si navzájom neodporovali, a táto výpoveď bola aj logicky usporiadaná (hoci nie aj z časového hľadiska, keďže popisované udalosti nie sú usporiadané chronologicky a občas nie je zjavné, v ktorom období sa mali stať.) Túto výpoveď však možno mať tiež za stabilnú v čase, keďže nielen v podstatných bodoch, ale aj v špecifických detailoch zostáva rovnaká,

aj pri opakovaných výsluchoch. Neverbálne prejavy a emocionálne reakcie poškodenej taktiež neboli dôvodom na spochybnenie dôveryhodnosti jej výpovede. A jej popis skutkových okolností korešponduje s obvyklým vzorcom domáceho násillia, ktorý sa začína drobnými incidentmi, následne sa stupňuje, čo do intenzity, aj frekvencie, a je pre neho typická periodicitá, keď sa striedajú obdobia násillia s obdobím relatívneho klúdu (spojeného aj s prípadnou lítosťou páchatel'a), a tiež je pre neho typická kontrola a manipulácia obete, zahrňajúca aj jej izoláciu, aby nemala príležitosť vyhľadať pomoc. Uvedené faktory sú síce v prospech záveru o hodnovernosti výpovede poškodenej, avšak sú len jednými z viacerých, ktoré súd berie do úvahy pri hodnotení dôveryhodnosti svedeckej výpovede..... Preto súd skúmal výpoveď poškodenej aj z iných hľadísk, najmä z hľadiska jej súladu s ostatnými vykonanými dôkazmi, keďže aj tento súlad je jedným z dôležitých faktorov pre záver o hodnovernosti svedeckej výpovede. Vo všeobecnosti pritom platí, že dôveryhodná svedecká výpoveď by mala byť v zhode alebo aspoň nie je v priamom rozpore s inými dostupnými dôkazmi..... Medzi výpoveďou svedkyne - poškodenej a výpoveďou obžalovaného bol zásadný rozpor, s ktorým sa súd musel v rámci hodnotenia vykonaného dokazovania vysporiadať, pričom dospel k záveru, že za dôveryhodnú je treba považovať výpoveď poškodenej a výpovedi obžalovaného neuveril. K záveru o hodnovernosti výpovede poškodenej prispelo to, že ako svedkyňa vypovedala pod hrozbou trestného stíhania pre krivú výpoveď (na rozdiel od obžalovaného, ktorý mohol vo svoj prospech aj legálne klamať.) Taktiež skutočnosť, že obžalovaný mal objektívne silnú motiváciu neuvádzať pravdu, keďže bol trestne stíhaný pre trestný čin s trestnou sadzbou 7 až 15 rokov, bola faktorom v prospech jeho nedôveryhodnosti. Súd pritom nezistil na strane poškodenej motiváciu neuvádzať pravdu. Argumentáciu obhajoby, že poškodená si mala krivým obvinením svojho druhu zo stíhanej trestnej činnosti, pri ktorej je zákonná trestná sadzba v rozsahu 7 až 15 rokov, a ktorý jej nič zlé nespravil, pripraviť podmienky na bezproblémový odchod zo spoločnej domácnosti, ku svojmu bývalému partnerovi, s ktorým žila pred jeho nástupom do výkonu trestu, a ktorému sa mal výkon trestu čoskoro skončiť, súd nepovažoval za uveriteľnú..... A pokiaľ obhajoba uvádzala, že poškodená sa mala obávať, že by jej obžalovaný bránil v odchode tým, že by ju ako užívateľku drog, z pomsty za odchod nahlásil úradom, aby jej zobrali deti, tak súd uvádza, že poškodená si musela byť vedomá, že aj z väzby by ju obžalovaný mohol oznámiť pre užívanie drog (čo nakoniec aj v tomto konaní urobil.) Aj preto boli výsledky dokazovania výpoveďou svedka F., na základe ktorých bolo zistené, že na jeseň 2023 poškodená niekoľko mesiacov žila s bývalým partnerom B. I., a že pritom spolu užívali drogy, (z hľadiska takejto motivácie poškodenej) irelevantné.“

K ďalšej dovolacej námietke obvineného najvyšší súd uvádza, že trestné oznámenie je podnet, ktorým fyzická alebo právnická osoba oznamuje policii alebo prokuratúre podozrenie zo spáchania trestného činu. Slúži ako informačný zdroj o spáchaní trestného činu. Hoci samo o sebe vinu nepreukazuje, obsiahnuté tvrdenia a dôkazy v ňom môžu byť následne použité na preukázanie skutkového stavu. Okresný súd sa vysporiadal so skutočnosťou, prečo nepovažoval trestné oznámenie za dôkaz rozsiahlym spôsobom, a to na str. 48 - 50 rozsudku, kde okrem iného poukázal na stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky z 18. septembra 2019, sp. zn. : Tpjn 300/2019, publikované pod č. 1/2019 Sb. rozh. tr. (potvrdeného aj Ústavným súdom Českej republiky v uznesení z 23. augusta 2022, sp. zn. : II. ÚS 1846/22), podľa ktorého:

„I. Trestné oznámenie ako úkon podľa Tr.por. uskutočnený ešte pred začatím trestného konania (§ 158 odst. 1, 2 Tr.por.) môže byť, a to bez ohľadu na jeho formu v zmysle § 59 odst. 1 Tr. por., dôkazným prostriedkom len na zistenie poznatkov o predmete dôkazu (t.j. v tom zmysle dôkazom), len ohľadne samotných okolností, za ktorých bolo toto oznámenie podané, napr. kedy, kde, kto, s kým, ohľadne čoho ho učinil a pod. Trestné oznámenie dôkazným prostriedkom (dôkazom) naopak byť nemôže ohľadne skutočností v ňom tvrdných (t.j. ohľadne vlastného obsahu tohto oznámenia), ktoré je potrebné dokazovať postupmi výslovne stanovenými v hlave piatej Trestného poriadku (obdobne tiež rozhodnutie uverejnené pod č. 56/1993 Sb. rozh. tr.) Iba vo výnimočných prípadoch môže byť trestné oznámenie dôkazným prostriedkom (dôkazom) aj z hľadiska jeho vlastného obsahu, a to napr. v rámci trestného konania vedeného pre trestný čin spáchaný podaným trestným oznámením (trestný čin krivého obvinenia podľa § 345 Tr. zákonníka a pod.

II. Trestné oznámenie je spravidla dostatočným podkladom na začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia slúžiace aj prokurátorovi na to, aby mal relevantné informácie na preskúmanie zákonnosti a dôvodnosti vzneseného obvinenia. V ďalšom však trestné oznámenie nemôže slúžiť ako dôkazný

prostriedok (ani ako listinný dôkaz) na preukazovanie viny páchatel'a.“

Námietky obvineného ohľadom tohto dovolacieho dôvodu sa týkajú skutkových okolností, pričom poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi nižšieho stupňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nenapĺňa. Dôvody, na ktorých súdy založili vinu obvineného boli veľmi podrobne a zrozumiteľne uvedené v odôvodnení rozhodnutí ako okresného súdu, tak i krajského súdu. Odôvodnenia oboch súdov dostatočne vysvetľujú a dávajú odpovede na všetky tieto skutkové námietky, pričom najvyšší súd sa s týmito odôvodneniami plne stotožňuje.

Z vyššie uvedených dôvodov nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočnostiach podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenapĺňa (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 57, roč. 2007 - II.).

Povedané inými slovami, predmetný dovolací dôvod dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

Ďalej predpokladá, ako už bolo vyššie uvedené výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin, alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať, napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II.).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal, že skutok nebol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností (a s tým súvisiace porušenie zásady trestného konania „in dubio pro reo“), namietal právne posúdenie skutku s nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 138 písm. b) Trestného zákona, a nezachovanie totožnosti skutku.

K obvineným namietanej zásade „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) je potrebné uviesť, že pochybnosťami sa v tomto prípade majú na mysli pochybnosti skutkového, nie právneho charakteru. Ak orgány činné v trestnom konaní nezistia skutkový stav dostatočne bez akýchkoľvek pochybností preukazujúci vinu obvineného, tak rozhodnutie musí byť vydané vždy v prospech obvineného. Inak povedané, ak má súd čo i len najmenšiu pochybnosť o vine obvineného, je jeho povinnosťou rozhodnúť v jeho prospech. Táto zásada je neoddeliteľne spätá aj s ďalšou zásadou, a to zásadou prezumpcie neviny (obdobne rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavents proti Litve z 28. novembra 2002 č. 58442/00 a vo veci Melich a Beck proti Českej republike z 24. júla

2008 č. 35450/04).

V posudzovanom prípade je však zrejmé, že súd o úplnosti a pravdivosti usvedčujúcich dôkazov nemal žiadnu pochybnosť. Obhajobné tvrdenia obvineného súd vyhodnotil ako nevierohodné, preto neprichádzalo do úvahy aplikovať predmetnú zásadu.

Navyše v súvislosti s námietkou obvineného, že súdy neaplikovali základnú zásadu trestného konania „v pochybnostiach v prospech obvineného“ Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že použitie tejto zásady vyplývajúcej z ustanovenia § 2 ods. 4 Trestného poriadku (aj podľa rozhodnutia, sp zn. R 37/1971) prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Táto zásada sa týka iba skutkových zistení. Nakoľko dovolací súd skutkové zistenia nemôže skúmať, námietka neuplatnenia tejto zásady nemôže napĺňať dovolací dôvod.

K namietanej totožnosti skutku najvyšší súd uvádza, že totožnosť skutku je zachovaná, keď zostane zachované konanie obvineného, ako aj následok vo forme škody, resp. jeho podstata. Podstata skutku spočívala v konaní obvineného a následku, ktorý bol týmto konaním spôsobený, a ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva. Podstata skutku spočíva v účasti obvineného na určitej udalosti vo vonkajšom svete, ktorá je uvedená v obžalobnom návrhu, a z ktorej vznikol následok uvedený v obžalobe. Totožnosť skutku nenarušujú zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré individualizujú skutok okrem iného i čo do miesta a času spáchania, spôsobu vykonania a pohnútky činu, ako aj formy zavinenia, keď inak totožnosť konania zostala zachovaná. Pri nezhode medzi konaním uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia a obžalobou, resp. medzi obžalobou a tým, ktoré vyšlo najavo na hlavnom pojednávaní môže udržiavať totožnosť skutku totožnosť spôsobeného následku, ak konanie po zmenách, ku ktorým došlo na hlavnom pojednávaní, bude aspoň čiastočne totožné.

Aplikujúc uvedené skutočnosti na tento prípad najvyšší súd konštatuje, že totožnosť skutku bola zachovaná, nakoľko konanie obvineného (fyzické a psychické násilie na blízkej osobe a osobách, ktoré boli v jeho starostlivosti a výchove) a následok (fyzické a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, ponižovaním, odopieraním spánku, neustálym sledovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu, násilnou izoláciou) ostali zachované porovnávajúc uznesenie o vznesení obvinenia (č. l. 8), obžalobu (č. l. 349) ako aj samotný rozsudok (č. l. 966).

Pokiaľ obvinený namieta nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, je potrebné poukázať na zákonné ustanovenie trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustí ten trestnoprávne zodpovedný subjekt, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie

a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálením rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť,

b) bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania.

Podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania. Závažnejším spôsobom konania sa podľa § 138 Trestného zákona rozumie páchanie trestného činu

a) so zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144 , vraždy podľa § 145 , zabitia podľa § 147 a § 148 , usmrtenia podľa § 149 , ublíženia na zdraví podľa § 155 , § 156 a § 157 ,

b) po dlhší čas,

j) na viacerých osobách.

Najvyšší súd považuje za potrebné objasniť, že podstatou konania páchatel'a, ktorým môže naplniť skutkovú podstatu trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona bez ohľadu na to, ktorou z demonštratívne v tomto ustanovení uvedených foriem sa ho dopustí, je vždy spôsobenie fyzického alebo psychického utrpenia blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove. Povedané inými slovami, predpokladom trestnosti činu je, aby v dôsledku týrania zo strany páchatel'a bolo spôsobené fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie niektorou z foriem uvedených v 1. Týraním sa pritom rozumie také konanie páchatel'a voči blízkej osobe, inej osobe, s ktorou páchatel' žije v spoločnom byte či dome, alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove (ďalej len „poškodená osoba“), ktoré predstavuje zlé zaobchádzanie prejavujúce hrubší stupeň necitlivosti, bezohľadnosti a bolestivosti, a súčasne sa vyznačuje určitou mierou trvalosti, sústavnosti a dosahuje takú intenzitu, aby bolo spôsobilé vyvolať stav, ktorý pociťuje poškodená osoba ako fyzické alebo aj psychické útrapy (napr. ťažké prikorie, ponižovanie). Pritom je dôležité poznamenať, že sa nevyžaduje, aby konaním páchatel'a voči poškodenej osobe vznikla ujma, alebo následky na jej zdraví. Trvalosť páchatel'ovho konania je takisto nutné posudzovať v závislosti od intenzity zlého zaobchádzania voči poškodenej osobe.

Pre domáce násilie je typická opakovanosť (nejde o ojedinelý a jednorazový incident); postupný nárast intenzity (začína spravidla psychickým násilím voči ľudskej dôstojnosti, ktoré postupne ústi do útokov na zdraví); zreteľné pozície (nerovné postavenie útočníka a obeť, ktoré sa v priebehu útokov nemení) a súkromie (k útokom dochádza spravidla bez svedkov v súkromí, aj keď nie sú vylúčené útoky aj na verejnosti). Musí ísť o takú formu konania páchatel'a, ktoré spôsobuje fyzické alebo psychické utrpenie. Aj napriek tomu, že z objektívnej stránky bol vypustený znak týrania, naďalej pôjde o zlé zaobchádzanie, ktoré ako už bolo vyššie uvedené sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti, má veľakrát aj prvky určitej trvalosti, ktorá môže byť v niektorých prípadoch nahradená intenzitou. Jednotlivé formy útokov (napr. fyzické, psychické, emocionálne, sexuálne) sa často v konaní páchatel'a prelínajú a následky na zdraví nemusia vzniknúť (primerane pozri rozsudok najvyššieho súdu z 22. júna 2021, sp. zn. 2 Tdo 9/2020).

Skutok zodpovedajúci právnej kvalifikácii trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby je trvácim trestným činom podľa § 122 ods. 12 Trestného zákona, v každom prípade je „jednoskutkovým“ trestným činom, ktorý je dokonaný skončením/odstránením predmetného protiprávneho stavu alebo z procesných dôvodov podľa § 122 ods. 13 Trestného zákona. Ide teda o samostatne spáchaný a kvalifikovaný trestný čin, vo vzťahu ku ktorému je ďalší, po ňom nasledujúci i trestnoprávne relevantný skutok aj pri rovnakej právnej kvalifikácii v hmotnoprávnej pozícii viac činne sa zbíhajúceho trestného činu (teda nie v pozícii ďalšieho čiastkového útoku pokračovacieho trestného činu). V alternatívnom obsahovom vyjadrení pokračovací trestný čin podľa jeho legálnej definície v § 122 ods. 10 Trestného zákona nemôže byť zložený z trvácich trestných činov ako čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 268/2024 z 28. mája 2024).

Zo skutkovej vety v bode 1) a v bode 2) rozsudku vyplýva, že obvinený svojim konaním naplnil skutkovú podstatu trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Obvinený sa v bode 1) rozsudku dopustil tohto konania tak, že poškodenej F. L.M. spôsobil fyzické a psychické utrpenie opakovanými fackami, urážkami a odopieraním jej spánku, a osobám, ktoré boli v jeho starostlivosti a výchove psychické utrpenie a mal. F. L.. aj fyzické utrpenie opakovaným ťahaním za uši, udieraním po hlave a ponižovaním formou nadávok. V bode 2) rozsudku sa obvinený tohto konania dopustil tak, že poškodenej F. L. a osobám zvereným do jeho starostlivosti a výchovy (maloletým dvom deťom poškodenej) spôsobil fyzické a psychické utrpenie podstatne násilnejším spôsobom, na dennej báze opakovaným silnejším bitím, a to aj päťami, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, sledovaním, vyhrázaním (aj zabitím), vyvolávaním strachu a stresu, násilnou izoláciou, a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou (nožom a kovovou tyčou), po dlhší čas (vzhľadom na vyššiu intenzitu jeho konania v kontexte dĺžky tohto obdobia), a na viacerých osobách (F. L.V. a oboch jej maloletých deťoch).

Najvyšší súd zároveň poukazuje na odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý na str. 13 uviedol, že „aj keď obžalovaný V. U. počas celého trestného konania popiera spáchanie skutku, odvolací súd poukazuje na silu dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, ktoré preukazujú vinu obžalovaného, a na ktoré v konkrétnostiach podrobne poukázal súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Vykonané dôkazy vytvárajú logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu vzájomne sa dopĺňajúcich a na seba nadväzujúcich priamych a nepriamych dôkazov, ktoré vcelku a spoľahlivo dokazujú, že obžalovaný V. U. spáchal žalovaný skutok zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Z vykonaných dôkazov možno spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností prijať len jediný záver o tom, že obžalovaný V. U. spáchal žalovaný skutok v zmysle podanej obžaloby a vylúčiť prijatie iného záveru.“

K obvineným namietanej nesprávnej aplikácii osobitného kvalifikačného pojmu „po dlhší čas“ je potrebné uviesť, že aby páchatel naplnil tento kvalifikačný pojem, musí ísť o páchanie toho istého trestného činu. Tento kvalifikačný pojem prichádza do úvahy pri pokračovacom trestnom čine, hromadnom alebo trvácom trestnom čine. Zákonodarca nikde v Trestnom zákone neustanovil presné časové obdobie, ktoré možno subsumovať pod pojem „dlhší čas“. Súdna prax však akceptuje časové obdobie spravidla 6 mesiacov.

Už z gramatického výkladu možno vyvodíť, že musí ísť o tak dlhý čas, ktorý jednak prekračuje inak obvyklý čas páchania konkrétnej trestnej činnosti (tzv. kvantitatívna stránka) a jednak by použitie základnej skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu dostatočne nevystihovalo závažnosť spôsobu konania konkrétneho páchatel'a (tzv. kvalitatívna stránka).

Dĺžku časového obdobia, ktoré možno považovať za dlhší čas v zmysle kvalifikačného znaku „po dlhší čas“, je nevyhnutné podľa ustálenej judikatúry posudzovať individuálne a komplexne, so zreteľom na viacero relevantných skutočností. Rozhodujúcim kritériom pritom nie je len samotné trvanie obdobia, počas ktorého dochádzalo k protiprávnemu konaniu, ale aj charakter a intenzita jednotlivých útokov, ich opakovanie a početnosť. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 14. novembra 2018, sp. zn. 6 Tdo 1/2018).

Na naplnenie tohto kvalifikačného znaku nie je nevyhnutné, aby bolo protiprávne konanie nepretržité, alebo každodenné. Postačuje, ak ide o opakované správanie počas určitého časového úseku, ktoré jednoznačne poukazuje na dlhodobú tendenciu protiprávného konania páchatel'a. Rozhodujúce je, že ide o konanie určitej intenzity a závažnosti, ktoré výrazne presahuje mieru protiprávnosti vyjadrenú v základnej skutkovej podstate. V súlade s judikatúrou platí, že pri závažnejších trestných činoch môže byť na naplnenie tohto znaku postačujúca aj kratšia doba, než by to bolo pri skutkoch menej závažných.

V skutkovej vete výrokovej časti dovolaním napadnutého rozsudku prvostupňového súdu je nepochybne a celkom jednoznačne vyjadrené, že obvinený v bode 2) blízkej osobe a osobám, ktoré boli v jeho starostlivosti a výchove spôsobil psychické a fyzické utrpenie bitím, kopaním, údermi, ponížením, neustálym sledovaním, vyhráňaním, vyvolávaním strachu a stresu, násilnou izoláciou a čin spáchal závažnejším spôsobom konania so zbraňou, a na viacerých osobách. V danom prípade trvalo protiprávne konanie obvineného uvedené v bode 2) približne od augusta 2022 do 30. apríla 2023, teda počas deviatich mesiacov. Vzhľadom na takto dlhé časové obdobie, ako aj s prihliadnutím na frekvenciu („opakované a pravidelne“) a intenzitu („fyzicky napádal poškodenú rôznym spôsobom do rôznych častí tela, fackoval, bil kovovou tyčou, kopal, spôsobil zlomeniu palca na pravej ruke a zlomeninu malíčka na ľavej ruke, nenechával ju v noci spať, maloletých poškodených ponížoval a bil, ťahal ich za uši“ ...) je zrejmé, že išlo o systematické, opakované a intenzívne násilné správanie. Takéto konanie zjavne presahuje rámec jednorazového, náhodného alebo ojedinelého incidentu, a napĺňa znaky dlhodobého týrania, ktoré je typické pre závažnejší spôsob spáchania činu. Tento záver je v súlade aj so súdnou praxou, ktorá všeobecne považuje obdobie najmenej šiestich mesiacov za dostatočné na naplnenie tohto kvalifikačného znaku.

Z uvedeného je zrejmé, že vymedzenie času skutku v bode 2) skutkovej vety výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa zodpovedá kvalifikačnému znaku „po dlhší čas“, a preto dovolací súd konštatuje, že

konanie dovolateľa bolo s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona správne právne posúdené podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona.

Právne posúdenie skutku súdmi oboch stupňov teda vychádzalo z vykonaného dokazovania, a podľa najvyššieho súdu zodpovedalo ustanoveniam Trestného zákona. Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené obvineným uvádzané dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku, a z tohto dôvodu dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.